

Potomec dveh narodov znova združuje

Nataša Bucik Ozebek

Šempas – »Hvala slovenskemu narodu za spoštovanje,« se je včeraj zahvalil azerbajdžanski predsednik **Ilham Alijev**, ki se je med svojim tridnevnim obiskom v Sloveniji udeležil odprtja spominskega muzeja Mehdiyu Husejnzadehu - Mihajlu; azerbajdžanskemu narodnemu junaku, diverzantu IX. korpusa in povezovalcu dveh narodov.

Mihajlo se je v vojni znašel pomotoma. »Ni bil ustvarjen za vojne, krvave bitke. Bil je sposoben umetnik, pesnik nežnega duha, z občutkom za glasbo,« ga v knjigi predstavi **Rafael Husejnov**, direktor literarnega muzeja v Bakuju, ki je iz Bakuja v Šempas pripeljal njegova pred vojno nastala umetniška dela, fotografije, pisma, ki jih je pisal s front družini, in kopijo Mihajlovega kipa. Med partizani v narodnoosvobodilnem boju se je znašel tako kot številni borci iz Azerbajdžana, ki so zbežali iz nemške vojske. Čeprav mile narave, ga je želja po tem, da bi ljudem omogočil svobodo in svet rešil kuge fašizma, naredila za enega največjih diverzantov. V tajnih operacijah je razstrelil kinodvorano na Opčinah, nemški vojaški dom v Trstu, kompozicijo 24 vagonov, ki so bili v lasti nemških fašistov, osvobodil 700 zapornikov taborišča v Vidmu... Novembra 1944 je v Vitovljah padel v nemško zasedo. Ranjen se ni hotel predati sovražniku, zato se je s svojim zadnjim nabojem ustrelil. Pokopan je v Čepovanu nad Novo Go-

fotografija STA

»V drugi svetovni vojni se je bojevalo več kot 600.000 Azerbajdžancev, več kot polovica se jih ni nikoli vrnila na svoj dom,« je ob odprtju muzeja dejal azerbajdžanski predsednik dr. Ilham Alijev in dodal, da se z obujanjem spominov na našo skupno zgodovino odpirajo tudi nove priložnosti za prihodnje sodelovanje.

rico, posthumno pa razglašen za junaka Sovjetske zveze.

Spomin nanj in s tem na vse žrtve upora proti fašizmu ohranjajo v Društvu prijateljstva Slovenije in Azerbajdžana. »V času borbe so se rodile prijateljske vezi med nami, eden od glavnih nosilcev je bil Mihajlo. Domačini so ga spoštovali in ljubili,« pripoveduje **Ivan Bašin**, predsednik društva, ki danes ohranja stike z Azerbajdžanom na vseh ravneh. V Vitovljah so mu domačini že leta 1983 postavili spominsko

ploščo, leta 2007 pa v Šempasu tudi spomenik. Muzej v tamkajšnji nekdanji šoli z njegovim kipom v naravni velikosti deluje veličastno. Ob njegovem odprtju in 20-letnici neodvisne Slovenije je predsednik Slovenije dr. **Danilo Türk** poudaril, da se je potrebno ob tem trenutku spomniti na veliko skupno prizadevanje obeh držav v boju proti fašizmu in nacizmu, brez katerega danes ne bi bilo današnje Evrope, blaginje, povezanosti in trajnega miru.